

DAMIR JURAS*

Zlouporaba položaja i ovlasti policijskog službenika

U presudi broj: I Kž-Us 4/16-4 od 4. travnja 2016., Vrhovni sud Republike Hrvatske je zauzeo stajalište da je policijski službenik dužan izvan službe po službenoj dužnosti poduzeti radnje radi sprječavanja svakog kaznenog djela koje se goni po službenoj dužnosti i sankcioniranja počinitelja takvog djela, a u protivnom da neobavljanjem navedene dužnosti čini kazneno djelo "zlouporaba položaja i ovlasti", opisano u članku 291. Kaznenog zakona (NN 125/11., 144/12., 56/15., 61/15.).

Niti je optuženik u žalbi ukazao na odredbu članka 6. stavka 2. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (NN 76/09., 92/14.), prema kojoj je policijski službenik izvan službe dužan poduzeti radnje spašavanja života i osobne sigurnosti ljudi i imovine, a niti je Sud svoje stajalište doveo u vezu s navedenom odredbom.

Iskazano stajalište Suda prihvaća koncepciju po kojoj je policijski službenik dužan sprječavati i otkrivati kaznena djela koja se gone po službenoj dužnosti u službi i izvan službe, što je izrijeком bilo propisano člankom 31. stavkom 1. Zakona o unutarnjim poslovima (NN 29/91. – pročišćeni tekst, 73/91., 19/92., 33/92., 76/94., 161/98., 29/00., 53/00.): Ovlaštena službena osoba dužna je poslove zaštite života i osobne sigurnosti ljudi, sprečavanja počinjenja kaznenih djela, otkrivanja tih djela i hvatanja njihovih učinilaca i održavanja javnog reda i mira obavljati u svakoj prilici, bez obzira na to nalazi li se na službenoj dužnosti i je li joj to stavljeno u zadatak.

Iz obrazloženja:

"Dakle, optuženi H.P. je bio svjestan da se A.G. i L.B. prostituiraju uz novčanu naknadu u organizaciji M.H., a sam je, uz plaćanje koristio seksualne usluge A.G. i L.B. te je pravilno zaključio prvostupanjski sud da je optuženi H.P. u cijelosti bio svjestan protupravnosti djelovanja M.H.

Optuženik nije u pravu ni kada tvrdi da je sporno da li je on na bilo koji način omogu-

* Damir Juras, dipl. iur., znanstveni suradnik, glavni policijski savjetnik, voditelj Odjela prvostupanjskog disciplinskog sudovanja MUP-a u Splitu, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

ćio M.H. obavljanje protuzakonite djelatnosti. Naime, prvostupanjski sud je pravilno utvrdio da je optuženi H.P. u razdoblju od 1. rujna 2012. do 2. ožujka 2013. bio policijski službenik Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, a od 10. prosinca 2012. je obavljao poslove radnog mjesta ... policijske postaje za kriminalističku policiju u Policijskoj postaji V.

Prema odredbi članka 3. stavka 1. točke 3. i stavka 2. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima ("Narodne novine" broj 76/09), policijski poslovi su sprječavanje kaznenih djela i prekršaja, njihovo otkrivanje i prikupljanje podataka o tim djelima i počiniteljima, a oni se obavljaju primjenom policijskih ovlasti, dok je člankom 4. stavkom 1. točka 1. istog Zakona određeno da policijski službenik obavlja policijski posao i primjenjuje policijske ovlasti po službenoj dužnosti.

Prema tome, optuženi H.P. bio je dužan po službenoj dužnosti poduzeti sve potrebne mjere kako bi se razotkrila kaznena djela za koja je osnovano sumnjao da se čine i kako bi se otkrili počinitelji. Međutim, on je činio sasvim suprotno, koristeći seksualne usluge osoba s kojima ga je povezala M.H., a za te je usluge plaćao novčanu naknadu, znajući da dio naknade te iste osobe proslijeđuju M.H. Time je on podupirao njezinu djelatnost umjesto da ju je razotkrio i procesuirao.

Stoga ispravno zaključuje prvostupanjski sud da je optuženi H.P. upravo svojim nečinjenjem, neobavljanjem svoje službene dužnosti M.H. pribavio korist u vidu neprocesuiranja za kaznena djela za koja je postojala osnovana sumnja da se čine i omogućio joj daljnje činjenje protuzakonite djelatnosti."

Engl.: The abuse of official position and authority of a police officer